

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

ÜDS

ÜNVAN DEĞİŞİKLİĞİ

SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI - SORU BANKASI

1. GRUP
LİSANS MEZUNLARI

Soruların çözümlerine, kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere ve konulardaki ek formlara erişebilmek için QR kodu okutunuz.

 PEGEM AKADEMİ

Komisyon

**ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI ÜNVAN DEĞİŞİKLİĞİ SINAVI
KONU ANLATIMLI SORU BANKASI
I. GRUP (LİSANS)**

ISBN 978-625-8516-74-6

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: 2025, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Ünvan Değişikliği Sınavlarına Hazırlık Konu Anlatımlı - Soru Bankası 1. Grup (Lisans) kitabımız, en son yayımlanan sınav ilanındaki konular kapsamında, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Sınava girecek olan adaylarımızın, yayınıımızda bulunan mevzuat konularında yer alan Ek Form veya Örnek Formlara (<http://www.mevzuat.gov.tr/>) İnternet adresinden ilgili Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kanun Hükmünde Kararname, Yönetmelik, Tebliğ vb. içeriklerinden erişebileceğinizi belirtiriz. Kitabımızdaki konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı testlere yer verilmiştir. Okuyucularımıza güncel ve çalışmalarını pekiştirecek yöntemleri sunmak amacıyla özenle hazırlanan bu yayınıımızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz.

Kitaba ilişkin sorularınızı, şikâyet ve önerilerinizi yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Soru ve görüşleriniz mutlaka dikkate alınacak ve en kısa sürede ilgili ekibimiz tarafından dönüş yapılacaktır. Yayınıımızın sınavlarınızda başarı getirmesi dileklerimizle...

PEGEM Akademi

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	1
2. BÖLÜM: 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	14
3. BÖLÜM: T.C Anayasası	38
4. BÖLÜM: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	54
5. BÖLÜM: 5543 Sayılı İskan Kanunu.....	152
6. BÖLÜM: 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu	166
7. BÖLÜM: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu	173
8. BÖLÜM: 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu	200
9. BÖLÜM: Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	210
10. BÖLÜM: 7201 Sayılı Tebligat Kanunu.....	224
11. BÖLÜM: 6245 Sayılı Harcırah Kanunu	237
12. BÖLÜM: 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu.....	251

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği
Bakanlığı

Görev

MADDE 97 – (1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek, Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak ve ilgililerin kayıtlarını tutmak,

b) Çevrenin korunması, iyileştirilmesi, çölleşme ve erozyonla mücadele ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikaların belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak, bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,

c) Faaliyetleri sonucu alıcı ortamlara katı, sıvı ve gaz halde atık bırakarak kirlilik oluşturan veya oluşturmaya muhtemel her türlü tesis ve faaliyetin, çevresel etkilerini değerlendirmek; alıcı ortamlar ile ilgili ölçüm ve izleme çalışmalarını yapmak; bahse konu tesis ve faaliyetleri izlemek, izin vermek, denetlemek ve gürültünün kontrol edilmesini sağlamak,

ç) (İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 tarihli ve E.:2018/118; K.:2023/180 sayılı Kararı ile.)

d) Mekânsal strateji planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle hazırlamak ve mahalli idarelerin plan kararlarının bu stratejilere uygunluğunu denetlemek,

e) Millî Savunma Bakanlığının inşaat millî ve NATO alt yapı hizmetleri ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı genel müdürlüklere kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yapım yetkisi verilmiş olan özel ihtisas işleri hariç talepleri halinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait bina ve tesislerin ihtiyaç programlarını hazırlamak, her türlü etüt, proje ve maliyet hesaplarını yapmak veya yaptırmak, onaylamak veya onaylanmasını sağlamak, inşa, güçlendirme, tadil ve esaslı onarımlarını yapmak, yaptırmak ve denetlemek veya denetlenmesini sağlamak,

f) Yapı denetimi sistemini oluşturarak 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ile Bakanlığa verilen görevleri yapmak ve kamu kurum ve kuruluşları

tarafından yapılan veya yaptırılanlar da dâhil olmak üzere yapıların can ve mal emniyeti ile mevzuata ve teknolojiye uygunluk bakımından denetimini yapmak veya yaptırmak, tespit edilen aykırılık ve noksanlıkların giderilmesini istemek ve sağlamak; yapılarda enerji verimliliğini artırıcı düzenlemeleri yapmak, buna ilişkin faaliyetleri yönetmek ve izlemek; yapı malzemelerinin denetimine ve uygunluk değerlendirmesine ilişkin iş ve işlemleri yapmak,

g) Konut sektörüne ilişkin strateji geliştirme ve programlama iş ve işlemlerini yürütmek, yapı kooperatifliğinin gelişmesini sağlayacak tedbirleri almak ve 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanunu uyarınca Bakanlığa verilen görevleri yapmak,

ğ) (İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 tarihli ve E.:2018/118; K.:2023/180 sayılı Kararı ile.)

h) (İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 tarihli ve E.:2018/118; K.:2023/180 sayılı Kararı ile.)

ı) (Mülga:RG-16/10/2023-32341-C.K-153/1 md.)

i) Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapmak, yaptırmak, mahalli idarelerin planlama, harita, altyapı ve üstyapıya ilişkin faaliyetleri ile ilgili kent bilgi sistemlerinin kurulması, kullanılması ve Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ile entegre olmasını desteklemek,

j) Bakanlığın görev alanına giren konularda mahalli idarelerin idari ve teknik kapasitesinin geliştirilmesi için çalışmalarda bulunmak ve bunlara teknik destek sağlamak,

k) Bayındırlık ve iskân işleri ile ilgili şartname, tip sözleşme, yıllık rayiç, birim fiyat, birim fiyatlara ait analiz ve tarifleri hazırlamak, yayımlamak ve gerekli görülen hallerde yayımlanan rayiç ve birim fiyatları güncellemek,

l) Küresel iklim değişikliği ve bununla ilgili gerekli tedbirlerin alınması için plan ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,

m) Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası çalışmaların izlenmesi ve bunlara katkıda bulunulması maksadıyla ulusal düzeyde yapılan hazırlıkları ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde yürütmek,

n) (İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 tarihli ve E.:2018/118; K.:2023/180 sayılı Kararı ile.)

o) (İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 tarihli ve E.:2018/118; K.:2023/180 sayılı Kararı ile.)

ö) Kamu mallarına ilişkin politikaları tespit etmek amacıyla çalışma yapmak, Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin edinim, yönetim ve elden çıkarılmasına ilişkin işlemleri yürütmek, kamu idarelerinin taşınmazları ile ilgili kayıt ve yönetim esaslarını belirlemek,

p) (Ek:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/2 md.) Toprağın korunması, tabii kaynakların geliştirilmesi ve iklim değişikliği ile mücadele amacıyla; çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, bu plan ve projeleri uygulamak,

r) (Ek:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/2 md.) Çölleşme ve erozyonla mücadele amacıyla su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak, politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,

s) (Ek:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/2 md.) Çölleşme, erozyon ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında; ağaçlandırma ve ormanla ilgili görevleri yürüten kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli hallerde orman sınırları dışında özel ağaçlandırma dahil her tür çalışmayı yapmak/yaptırmak, bu maksatla dış mekânlarda kullanılan ağaç veya bitki türlerinin üretimine yönelik fidanlık kurmak/kurdurmak ve bu amaçlar doğrultusunda yatırım yapacak olan gerçek veya tüzel kişileri desteklemek,

ş) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Bakanlık, birinci fıkranın (h) bendindeki iş ve işlemleri tesis etmeden evvel, bu iş ve işlemleri esasen tesise yetkili olan idarelerin görüşlerini ister. İdareler, bu iş ve işlemlerin yapılmama gerekçelerini etraflıca açıklayarak konu hakkındaki görüşlerini en geç onbeş gün içinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

Teşkilat

MADDE 98 – (Değişik:RG-10/1/2019-30651-CK-27/27 md.)

(1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Hizmet birimleri

MADDE 99 – (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü,
- b) Millî Emlak Genel Müdürlüğü,
- c) Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü,
- ç) Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü,
- d) Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü,
- e) Yapı İşleri Genel Müdürlüğü,
- f) (Mülga:RG-16/10/2023-32341-C.K-153/2 md.)
- g) Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü,
- ğ) Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü,
- h) (Ek:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/4 md.) Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü,

ı) Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü,

i) (Ek:RG-10/1/2019-30651-CK-27/28 md.) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,

j) (Ek:RG-10/1/2019-30651-CK-27/28 md.) Personel Genel Müdürlüğü,

k) (Ek:RG-10/1/2019-30651-CK-27/28 md.) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,

l) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı,

m) Strateji Geliştirme Başkanlığı,

n) Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı,

o) (Mülga:RG-10/1/2019-30651-CK-27/28 md.)

ö) (Mülga:RG-10/1/2019-30651-CK-27/28 md.)

p) Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı,

r) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,

s) (Mülga:RG-10/1/2019-30651-CK-27/28 md.) (Yeni-Düzenleme:RG-16/10/2025-33049-CK-189/7 md.) Acil Durumlar ve Savunma Planlaması Dairesi Başkanlığı,

ş) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,

t) Özel Kalem Müdürlüğü.

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

MADDE 100 – (1) Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek,
 - b) Mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek,
 - c) Mahalli idarelerin geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak, istatistiki bilgileri toplamak, değerlendirmek ve yayımlamak,
 - ç) Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek,
 - d) Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek,
 - e) (Ek:RG-16/10/2023-32341-C.K-153/3 md.) (İptal bent:Anayasa Mahkemesinin 9/5/2024 Tarihli ve E: 2023/193, K: 2024/106 Sayılı Kararı ile)
 - f) (Ek:RG-16/10/2023-32341-C.K-153/3 md.) (İptal bent:Anayasa Mahkemesinin 9/5/2024 Tarihli ve E: 2023/193, K: 2024/106 Sayılı Kararı ile)
 - g) (Mülga: RG-15/7/2018-30479 - CK-4/799 md.)
 - ğ) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- (2) (Mülga: RG-15/7/2018-30479 - CK-4/799 md.)

Millî Emlak Genel Müdürlüğü

MADDE 101 - (1) Millî Emlak Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu idareleri ile işbirliği yaparak yürütmek,
- b) Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak,
- c) Devlete intikali gereken taşınır ve taşınmazlarla hakların Hazineye maledilmesi işlemlerini yürütmek, taşınmazların tescilini, taşınır malların tasfiyesini sağlamak,
- ç) Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden kamu hizmeti için kullanılması gerekli olanları; kamu idarelerine tahsis etmek ve tahsis amacının ortadan kalkması veya amaç dışı kullanılması halinde tahsisi kaldırmak; tahsisi kaldırılan taşınmazlar üzerinde Hazine dışındaki kamu idarelerine ait yapı ve tesisleri tasfiye etmek, tasfiyeye ilişkin esas ve usulleri belirlemek,
- d) Devlete ait konutları yönetmek ve kamu idarelerine ait konutların yönetimi konusundaki politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, her yıl yurt içi ve yurtdışındaki kamu konutlarının kira ve yakıt bedelleri ile işletme, bakım ve onarım esaslarını tespit etmek,
- e) Hazineye ait taşınmazların envanter kayıtlarını tutmak ve diğer kamu idarelerinin taşınmazlarının envanter kayıtlarının tutulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- f) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin kamulaştırdığı yerlerin Hazine adına tescilini sağlamak,
- g) Kanunlar ve antlaşmalar gereğince muayyen zümrelere izafetle elkonulması gereken para, mal ve hakların işlemlerini yapmak ve tasfiyelerini sonuçlandırmak,
- ğ) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin hizmet dışı kalan taşınırının satışı yapmak,
- h) Kamu idarelerine ait taşınmazların yönetim esaslarını belirlemek,
- ı) Kamu idarelerinin taşınmaz edinme ve yönetimine ilişkin olarak hazırlayacakları mevzuat tasarımları hakkında görüş bildirmek,
- i) Kamu mallarına ilişkin politikaları tespit etmeye yönelik çalışmalar yapmak,
- j) Görev alanına giren konularda ilgili mevzuatla Bakanlığa verilen görevleri yürütmek,
- k) Görev alanına giren konulardaki alacakların süresinde ve mevzuata uygun olarak takip edilerek tahsil aşamasına getirilmesi için gerekli tedbirleri almak,

l) Teşkilat ve görev alanına giren konularda denetmenleri aracılığıyla teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapmak ve bu işlerin yürütülmesi amacıyla uygun görülen büyük il merkezlerinde bölge düzeyinde denetim yapmak üzere denetim grupları kurmak,

m) Cumhurbaşkanınca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında; Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri geliştirmek, değerlendirmek, kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazları satın almak, trampa etmek, kamulaştırma ve toplulaştırma yapmak.

n) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü

MADDE 102 – (1) Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Yerleşme, yapılaşma ve arazi kullanımına yön veren, her tür ve ölçekte fiziki planlara ve uygulamalara esas teşkil eden üst ölçekli mekânsal strateji planlarını ve çevre düzeni planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak ve uygulamanın bu stratejilere göre yürütülmesini sağlamak,
- b) Kentlerde ve kırsal alanlarda arazi kullanımına ilişkin temel ilke, strateji ve standartların belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak,
- c) Havza ve bölge bazındaki çevre düzeni planları da dâhil her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak,
- ç) Sektörel planların havza veya bölge düzeyindeki mekânsal strateji planlarına ve çevre düzeni planlarına uyumlu hazırlanmasını sağlamak,
- d) Risk yönetimi ve sakinim planlarının yapılmasına ve onaylanmasına ilişkin kuralları belirlemek ve izlemek, plana esas jeolojik ve jeoteknik etütleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak,
- e) 97 nci maddenin birinci fıkrasının (1) bendinde belirtilen konularla ilgili olarak her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak,
- f) Arazi ve arsa düzenlemesi ve parselasyon planlarının hazırlanmasına ilişkin genel ilke, strateji ve esasların belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve uygulanmasını sağlamak,
- g) (İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 tarihli ve E.:2018/118; K.:2023/180 sayılı Kararı ile.)
- ğ) Belediyelerin mücavir alanları ile köylerin yerleşik alanlarının sınırlarının tespitine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve tespit edilen sınırları onaylamak,

Çıkmış Sorular

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, disiplin cezası gerektiren fiil ve hareketlerin işlendiği tarihten itibaren nihayet ne kadar süre içerisinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme süresi zamanaşımına uğrar?

- A) 6 ay B) 1 yıl
C) 2 yıl D) 3 yıl

Çözüm:

Zamanaşımı:

Madde 127 –

Bu Kanunun 125'inci maddesinde sayılan fiil ve hâlleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hâllerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

- a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,
b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına,

Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâllerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Cevap C

Örnek Sorular

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, Disiplin Kurulu ve Yüksek Disiplin Kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder.

Ret hâlinde atamaya yetkili amirler ne kadar süre içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttir?

- A) 5 gün B) 10 gün
C) 15 gün D) 20 gün

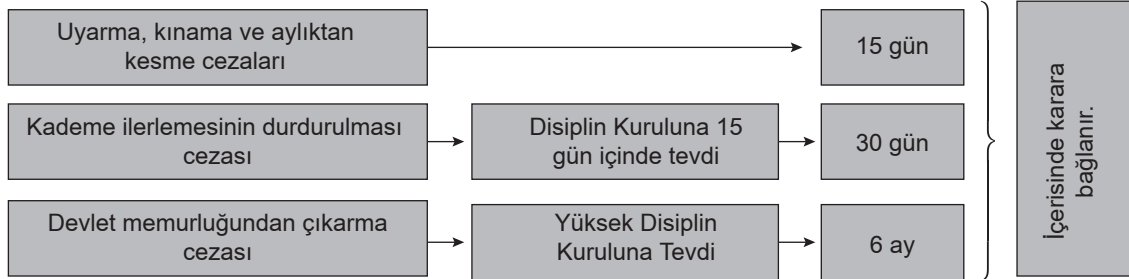
Cevap C

657 sayılı DMK'nun 128. maddesinde: "Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren **15 gün içinde vermek** zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hâllerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna **15 gün içinde** tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren **30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.**

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna **tevdiiinden itibaren azami 6 ay içinde** bu kurulca, karara bağlanır." hükmü yer almaktadır.

A
P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M

Hukuk devleti, hukuka bağlı devlet demektir. Devletin organları da yasama, yürütme ve yargı organları olduğu için hukuk devleti bu organların keyfi davranmamasını ifade eder.

Hukuk devletinin gerekleri:

- ▶ **Yasama ve yürütme**, yargısal denetime tabi olmalıdır.
- ▶ **Yargı bağımsız olmalı** ve hâkimler de teminatlı olmalıdır.
- ▶ **Kanuni hâkim güvencesi:** Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.
- ▶ **Temel hak ve hürriyetlerin güvence altına alınmış olması:** İdarenin keyfi tutum ve davranışlarını engellemek için temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla belirtilen hâllerde kanundan aldığı yetkiye dayanarak sınırlandırılması gerekir.
- ▶ **Kanunların anayasa uygunluğunun yargısal denetimi:** Kanunların anayasaya uygunluğunun bağımsız ve tarafsız bir yargı organı tarafından denetlenmesi gerekir.
- ▶ **Kanuni idare ilkesi:** En geniş anlamıyla, idareye ve faaliyetlerine kanunun egemen olmasıdır.

- ✓ **Devlet faaliyetlerinin belirliliği ilkesi:** Devlet faaliyetlerinin (= idari faaliyetlerin) yönetilenler tarafından önceden belli ölçüde görülebilir olmasıdır.
- ✓ **İdarenin yargısal denetimi:** İdarenin faaliyetlerinin hukuk kurallarına uygunluğunun yargı denetimine tabi tutulmasıdır.
- ✓ **İdarenin mali sorumluluğu:** İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.
- ✓ Adil yargılanma hakkı
- ✓ Kuvvetler ayrılığı
- ✓ Suç ve cezalara ilişkin anayasal ilkeler

Madde 3

- ✓ Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür (Üniter devlet).
- ✓ Dili **Türkçedir**.
- ✓ Bayrağı, şekli kanunda belirtilen, **beyaz ay yıldızlı al bayraktır**.
- ✓ Millî marşı "**İstiklal Marşı**"dır.
- ✓ Başkenti **Ankara**'dır.

Madde 4

- ✓ Anayasanın 1. maddesindeki devletin şeklinin cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile 2. maddesindeki cumhuriyetin nitelikleri ve 3. maddesi değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

Madde 5

Devletin Temel Amaç ve Görevleri

1982 Anayasası'na göre devletin temel amaç ve görevleri:

- ✓ Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, toplumun refah ve huzurunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik, sosyal engelleri kaldırmak, insanın maddi ve manevi varlığını geliştirmesi için uygun koşulları yaratmak için çalışmaktır.

Madde 6

- ✓ Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir. Türk milleti, egemenliğini, anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır.
- ✓ Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz.

Madde 7

- ✓ Yasama yetkisi Türk Milleti adına TBMM'nindir. Bu yetki devredilemez.

Madde 8

- ✓ Yürütme yetkisi ve görevi, **Cumhurbaşkanı** tarafından, anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir (2017 değişikliği).

Madde 9

- ✓ Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız ve **tarafsız** mahkemelerce kullanılır (2017 değişikliği).

Madde 10

- ✓ Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir.
- ✓ **Kadınlar** ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. **Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler** için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olamaz (2010 anayasa değişikliği).
- ✓ Hiçbir kişiye, aileye zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Madde 11

- ✓ Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.
- ✓ Kanunlar anayasaya aykırı olamaz.

OSMANLI DEVLETİ DAĞILMA DÖNEMİ

OSMANLI DEVLETİ XIX. YÜZYIL
SİYASİ OLAYLARI

1792 YAŞ ANTLAŞMASI (Osmanlı - Rusya)

- Kırım'ın bir Rus toprağı olduğunun kabul edildiğı bu antlaşma ile Gerileme Dönemi bitmiş, Dağılma Dönemi başlamıştır.

1798 FRANSA'NIN MISIR'I İŞGALİ

- Fransa Kralı Napolyon Bonaparte, İngiltere'nin sömürgeleri ile bağlantısını kesmek amacıyla Osmanlı dostluğunu hiçe sayarak 1798'de Mısır'ı işgal etmiştir.
- Bu olay Osmanlı'da şok etkisi yaratmış, Napolyon daha sonra Suriye'ye doğru ilerlemiş ve "Akka Kalesi"ni kuşatmıştır. Buradaki Cezzar Ahmet Paşa ve az sayıda bulunan Nizam-ı Cedit birliğı Napolyon'a karşı başarılı olmuşlardır.
- Rusya ve İngiltere Osmanlı'yı destekleyince Fransa, Mısır'ı "1801 El-Ariş Sözleşmesi" gereğince boşaltmıştır.

NOT

Osmanlı Devleti ilk kez bu savaşta **Denge Politikası** izlemiştir.

1808 SENED-İ İTTİFAK

- 1808 yılında IV. Mustafa'yı tahttan indiren Rusçuk ayanı Alemdar Mustafa Paşa II. Mahmut'u tahta geçirmiştir. O da Alemdar Paşa'yı kendisine sadrazam yapmıştır.
- Sadrizam, ayanlar ile padişahın **Sened-i İttifak** denilen sözleşme imzalamasını sağlamıştır.
- Bu belge devletin ayanlara söz geçiremeyecek kadar güçsüz olduğunu kabul etmesi demektir.
- Avrupa tarihinde İngiltere'de kral ile derebeyler arasında yapılan 1215 **Magna Carta'ya (Büyük Şart)** benzemektedir.
- Bu belge ile ayanların varlığı resmen tanınmıştır.

1806-1812 OSMANLI - RUS SAVAŞLARI VE
1812 BÜKREŞ ANTLAŞMASI

- Napolyon'un Mısır'dan çıkarılması esnasında Dalmaçya kıyılarında Rusya'nın garantörlüğünde kurulan Osmanlı'ya bağlı **Yediada Cumhuriyeti**'nden Rusya'nın çekilmemesi, İngiltere ve Rusya'nın Osmanlı'dan boğazları Rusya'ya açması ve Eflak - Boğdan beylerinin görevlerine iade edilmesi isteğinde bulunması. Bu isteklerin kabul edilmesine rağmen daha büyük emelleri olan Rusya Osmanlı'ya saldırmıştır.
- Bu arada İngiltere de İstanbul'a saldırmış, ancak başarısız olmuştur.

NOT

1396 Niğbolu Savaşı'ndan sonra İngiltere ile yapılan ikinci savaştır.

- 1807 yılında Fransa Kralı Napolyon ile Rusya Tilsit'te Osmanlı topraklarının paylaşımı konusunda anlaşınca Osmanlı Devleti de İngiltere'ye yanaşmıştır.

NOT

Osmanlı Devleti, İngiltere ile 1809 Çanakkale (Kale-i Sultanîye) Antlaşması'nı yapmıştır.

- Osmanlı - Rus Savaşı 1812 Bükreş Antlaşması ile sona erdi. Antlaşmaya göre;
- 1. Osmanlı Devleti'nde yaşayan Sırlara ayrıcalık tanınmıştır.
- 2. Osmanlı Devleti Eflak-Boğdan beylerini görevlerine iade etmeyi ve Tuna Nehri'nde Rus ticaret gemilerinin faaliyette bulunmasını kabul etmiştir.

NOT

Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik akımı sonrası ilk isyan eden ve ilk ayrıcalık kazanan azınlık Sırlar'dır. (1804)

NOT

Sırlar;

1812 Bükreş Antlaşması ile ayrıcalık

1829 Edirne Antlaşması ile özerklik

1878 Berlin Antlaşması ile bağımsızlık elde etmişlerdir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İskânda Aile, İskân Komisyonları ve İskân Tedbirleri

İskânda aile kabul edilecekler

MADDE 17 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında aile bir bütün olarak kabul edilir ve aşağıda sıralananlar aile sayılır.

- a) Karı ile koca,
- b) Evlenmemiş çocuklar, ana ve baba ile veya bunlardan sağ olanı ile birlikte,
- c) Evli çocuklar, evli torunlar ile çocuksuz erkek ve kadın dullar başlı başına,
- ç) (Değişik:14/2/2020-7221/36 md.) Anasız ve babasız bekâr kardeş çocuklar birlikte ve eşit hisselerle; bekâr kardeşi olmayan ya da tek kalan çocuklar başlı başına, bir aile olarak iskân edilirler.

Komisyonlar

MADDE 18 – (1) Bakanlıkça ihtiyaç duyulması halinde, Bakanın veya görevlendireceği kişinin başkanlığında, gerekli görülecek diğer bakanlık ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan bir Merkezi İskân Komisyonu kurulur.

(2) Bu komisyon, göçebelerin, göçmenlerin, yerleri kamulaştırılanların ve millî güvenlik nedeniyle iskân edilecek ailelerin ekonomik, sosyal ve sağlık şartlarına göre yerleştirilecekleri yerleri ve iskân programlarını tetkik etmek, iskâna yarayacak taşınmaz malları araştırıp bulmak, iskân ödeneklerini sağlamak ve harcanmasını kararlaştırmak, iskân konusunda görevli bakanlık ve kuruluşlarla işbirliği yapmak gibi görevleri yerine getirir.

(3) Bu Kanun hükümlerine göre iskân edilecekleri tespiti ve taşınmaz mal tahsisine mahallin en büyük mülki amirinin veya görevlendireceği kişinin başkanlığında; bayındırlık ve iskân, tapu, maliye, tarım ve gerektiğinde ihtiyaç duyulacak konularda hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarının görevlilerinden teşekkül edecek Mahalli İskân Komisyonu yetkilidir.

(4) Bu komisyonlar, eldeki bilgi ve belgelere göre iskân edileceklerin hak sahibi olup olmadıklarına dair karar alırlar.

(5) Bu maddede belirtilen komisyonların çalışma usûl ve esasları, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Temlik ve tescil

MADDE 19 – (1) Bu Kanun hükümlerine göre verilen taşınmaz malların temlikine, vali ve kaymakamlar yetkilidir. Dağıtım defter veya kararlarının vali veya kaymakamlarca onanması, temliktir. Onaylı defter veya kararlardaki miktarlar geçerlidir.

(2) Verilen taşınmaz mallar, temlik tarihinde yaşayan aile fertleri adına eşit hisselerle temlik ve tapuya tescil ettirilir.

Mülkiyete ve bedele ilişkin ihtilaflar

MADDE 20 – (1) Temlik edilmiş olan taşınmaz mallar mülkiyetine ilişkin olarak açılacak davalarda, davalı yeni malik ile birlikte tapudaki tescil durumuna göre Hazine-dir.

(2) Temlik tarihinden itibaren bir yıl geçtikten sonra malın kendisine ait olduğunu iddia edenler tarafından, el koy-ma tarihindeki rayiç bedel üzerinden dava açılabilir.

Devir, takyit ve geri alma

MADDE 21 – (Değişik: 11/5/2018-7143/25 md.)

(1) Bu Kanuna göre verilen taşınmaz mallar, temlik tarihinden itibaren borcun tamamı ödenmeden önce hiçbir suretle satılamaz, bağışlanamaz, rehin edilemez, tapu kütüğüne satış vaadi şerhi konulamaz ve haczolunamaz. Bu taşınmazların tapu kütüklerinin beyanlar hanesine bu yönde belirtme yapılır. Ancak, temlik tarihinden itibaren beşinci yılın sonunda başlamak üzere, borçlandırma bedelinin tamamını ödeyenlerin tapu kaydına yapılan belirtme kaldırılır.

(2) Bu Kanuna göre hak sahiplerine verilen taşınmazların takyit süresi içinde belgelendirilmiş olmak koşuluyla ticari faaliyet dahil geçim imkanının temini, eğitim, yurt dışına çıkış, askerlik, tutukluluk, afet ve uzun hastalık gibi geçerli bir özrü olmaksızın kullanılmadığı, bağışlandığı veya satıldığı tespit olunduğunda, Mahalli İskân Komisyonunca hak sahipliği durumu iptal edilir, iskân amaçlarında kullanılmak üzere tapu kaydının iptali ile Hazine adına tescilli mahkemeden istenir.

Taşınmazların fuzuli işgalden korunması

MADDE 22 – (1) Bu Kanunun uygulanması amacıyla sağlanan veya hak sahiplerine verilecek yapılar, arsa ve araziler; kimin işgali altında olursa olsun o yerin en büyük mülki amirinin yazılı emirleriyle kolluk kuvvetlerince boşaltılır ve kendilerine teslim olunur. Bunlara vuku bulacak tecavüzlerde de o yerin en büyük mülki amirleri kolluk kuvvetlerini kullanarak tahliye yetkilidir.

İskân işlerinin yürütülmesi

MADDE 23 – (1) Bu Kanun hükümlerine uygun olarak iskân edilenlerin istihkaklarının eksiksiz olarak vaktinde dağıtılıp teslim olunmasına ve üretici hale getirilmesine ait işler ile diğer iskân işleri Bakanlığın mahalli teşkilatınca yürütülür. Bakanlığa ait personel, araç ve gerecin yetersiz olduğu yerlerde vali ve kaymakamlar; kendi il ve ilçelerindeki yargı organları hariç, Devlet memurları, özel idare ve belediye personeli ile araç ve gereçlerden uygun gördüklerini, iskân olunanları yerleştirmek, bunlara verilecek yerleri ölçmek, dağıtmak ve inşaatları kont-

P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

Yapım müteahhidi: Yapım işi ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

Aday: Ön yeterlik için başvuran gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

Ortak girişim: İhaleye katılmak üzere birden fazla gerçek veya tüzel kişinin aralarında yaptıkları anlaşma ile oluşturulan iş ortaklığı veya konsorsiyumları,

İstekli: Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesine teklif veren tedarikçi, hizmet sunucusu veya yapım müteahhidini,

İstekli olabilecek: İhale konusu alanda faaliyet gösteren ve ihale veya ön yeterlik dokümanı satın almış gerçek veya tüzel kişiyi ya da bunların oluşturdukları ortak girişimi,

Yerli istekli: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilikleri,

Yüklenici: Üzerine ihale yapılan ve sözleşme imzalanan istekliyi,

İdare: İhaleyi yapan bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,

İhale yetkilisi: İdarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlilerini,

Başvuru belgesi: Belli istekliler arasında ihale usulünde ön yeterliğe katılan aday tarafından yeterliğinin tespitinde kullanılmak üzere sunulan belgeleri,

İhale dokümanı: İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgileri,

Ön proje: Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin halihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plan, kesit, görünüş ve profillerin belirtildiği bir veya birkaç çözümü içeren projeyi,

Kesin proje: Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projeyi,

Uygulama projesi: Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,

İhale: Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri,

Teklif: Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde isteklinin idareye sunduğu fiyat teklifi ile değerlendirmeye esas belge ve/veya bilgileri,

Açık ihale usulü: Bütün isteklilerin teklif verebildiği usulü,

Belli istekliler arasında ihale usulü: Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idare tarafından davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usulü,

Cevap C

Çıkmış Sorular

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre belli istekliler arasında ihale usulünde ön yeterliliğe katılan aday tarafından yeterliliğin tespiti için kullanılmak üzere sunulan belgelere ne ad verilir?

- A) Başvuru belgesi
- B) Yüklenici
- C) İhale dokümanı
- D) Ön proje

Çözüm:

Başvuru belgesi: Belli istekliler arasında ihale usulünde ön yeterliğe katılan aday tarafından yeterliğinin tespitinde kullanılmak üzere sunulan belgeleridir.

Cevap A

